

24.3.2023

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta
Kuopion kaupunki

Mielitekorahaston vuoden 2022 raportti

TAUSTA

Pohjois-Savon väestö on terveyden ja hyvinvoinnin tilaa kuvaavien indeksien avulla tarkasteltuna valtakunnallisesti sairaimpien joukossa. Erityisesti mielenterveyden ja päihteiden käytön osalta Pohjois-Savossa tilanne on erittäin huolestuttava. Väestön mielenterveyttä kuvaava ikävakioitu mielenterveysindeksi on Pohjois-Savossa lähes puolet korkeampi kuin maan keskiarvo. Mielenterveyteen liittyvät syyt ovat myös nousseet työikäisen väestön yleisimmäksi sairauspoissaolojen syyksi. Tämän lisäksi myös päihteiden käyttöön liittyvät ongelmat sekä päihdemyönteisyys ovat yleistyneet Pohjois-Savossa.

Tämän epäsuotuisan kehityssuunnan kääntämiseksi Pohjois-Savossa on käynnistynyt Mieliteko-ohjelma, jonka taustalla on Hyvällä mielellä Pohjois-Savo 2021–2030-hanke. Rahaston perustamiselle on noussut tarve, koska Mieliteko-ohjelma on jo nyt herättänyt yritysten kiinnostusta kohdentaa lahjoitusvaroja tälle laajalle ja pitkäkestoiselle mielenterveyttä edistävälle kehittämistyölle. Hyvällä mielellä Pohjois-Savo 2021–2030 –hanke ei voi vastaanottaa tai kerätä lahjoituksia. Hankkeen rahoitusmuoto (ESR) tulkitsee lahjoitukset tuloiksi, joka vähentää suoraan tuen määrää. Myös rahoitettavat toimet on tiukasti rajattu rahoituspäätökseen. Lisäksi hankkeen kaksivuotinen käynnistysvaihe rajaa hankeajan ennalta määrättyyn jaksoon (1.6.2021-31.8.2023).

Mieliteko-ohjelma vastaanotti vuonna 2021 LähiTapiolalta 5 000 € suuruisen lahjoituksen, joka on sijoitettu erilliselle tasetilille 2254, jolla ovat lahjoitusrahastojen

pääomat. Rahastoa hallinnoidaan kirjanpidollisesti toimeksiannoissa. Tämä tasetili nimetään Mieliteko-rahastolle, mikäli rahasto perustetaan.

RAHASTON PERUSTAMINEN

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta hyväksyi 23.3.2022 hankejohtajan esityksen ja apulaiskaupunginjohtajan tekemän päätösehdotuksen Mielitekorahaston perustamisesta.

Kaupunginhallitus käsitteli rahaston perustamista 4.4.2022 kokouksessa, jossa päätösehdotuksena oli: Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että se päättää perustaa Mieliteko-rahaston ja hyväksyy liitteenä olevat rahaston säännöt. Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan tekemän päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yksimielisesti 16.5.2022 kokouksessaan kaupunginhallituksen tekemän päätösehdotuksen: Kaupunginvaltuusto päättää perustaa Mieliteko-rahaston ja hyväksyy liitteenä olevat rahaston säännöt.

SÄÄNNÖT

1 § Rahaston nimi ja tarkoitus

Kuopion kaupungin hallinnoiman Mielitekorahaston perusarvo on yhdenvertaisuus ja se huomioi koko Pohjois-Savon alueen. Rahaston tarkoituksena on tukea toimia, joilla tähdätään pohjoissavolaisten mielenterveyden ja mielen hyvinvoinnin kohenemiseen, päihteiden käytön ja päihdemyönteisyyden vähenemiseen sekä toimiin, joilla lisätään osallisuutta.

2 § Lahjoitusvarojen käyttö

Mieliteko-rahaston varoja käytetään toimiin ja kohteisiin, jotka täydentävät Mieliteko-ohjelman toimenpiteitä. Mieliteko-ohjelmassa on mukana 18 Pohjois-Savon kuntaa ja kaupunkia.

Mielitekorahasto tukee toimia, joilla tähdätään pohjoissavolaisten mielenterveyden ja mielen hyvinvoinnin kohenemiseen, päihteiden käytön ja päihdemyönteisyyden vähenemiseen sekä toimiin, joilla lisätään osallisuutta. Rahaston tukemana voidaan esimerkiksi järjestää tapahtumia (mm. kulttuuri- ja liikuntaretket), elokuva- ja teatteriesityksiä, hankkia esiintyjä, järjestää yhteiskuljetuksia tapahtumiin niille henkilöille, jotka eivät ilman kuljetusta pääse tulemaan asuinpaikkansa, kuntonsa tai

taloudellisen tilanteen vuoksi sekä hankkia pieniä kannustimia kaikista haastavimpien ryhmien mukaan saamiseksi.

Ostopalveluissa noudatetaan Kuopion kaupungin ostopalvelu- ja kilpailutusperiaatteita.

3 § Rahaston pääoma, rahastovarojen ylläpitäminen ja kartuttaminen

Rahastoa kartutetaan lahjoitusvaroin, joita se ottaa vastaan yksityishenkilöiltä, yhteisöiltä ja yrityksiltä. Mikäli rahastoon tulee muita kuin rahavaroja, niiden rahaksi muuttamisesta päätetään kaupungin hallintosäännön mukaisesti (päättää kaupunginhallitus).

4 § Avustusten myöntäminen

Perustamispäivästä alkaen ensimmäisten kahden vuoden aikana rahasto ei vastaanota avustushakemuksia, vaan käyttää varoja itse suunniteltuihin toimiin ja kohteisiin (2 §).

Mielitekorahastolle avataan perustamisen yhteydessä oma verkkosivu

www.mielitekopedia.fi-verkkosivuston yhteyteen. Tälle sivustolle laaditaan kahden vuoden päästä avattava avustusten hakukanava. Tarkemmat kriteerit avustusten hakemiselle ja myöntämiselle määritellään Mieliteko-ohjelman ohjausryhmän toimesta. Esitetyt kriteerit hyväksytetään Hyvinvoinnin edistämisen lautakunnassa.

5 § Rahaston hallinnointi ja hoito

Rahastoa hallinnoi Mieliteko-ohjelman ohjausryhmä. Ohjausryhmä laatii esitykset varojen käytöstä apulaiskaupunginjohtajalle. Mielitekorahaston toiminta raportoidaan Hyvinvoinnin edistämisen lautakunnalle.

Rahaston varoja hoidetaan kaupungin kassavarojen yhteydessä. Rahaston varoille ei makseta erillistä korkoa. Rahastosta pidetään tiliä (tasetili) keskuskirjanpidon yhteydessä. Rahaston hoidosta on tehtävä raportti kaupunginvaltuustolle ja hyvinvoinnin edistämisen lautakunnalle kalenterivuosittain, josta selviää rahaston pääoma vuoden alussa, rahastoon vuoden aikana kertyneet varat, varojen käyttö sekä rahaston pääoma vuoden päättyessä.

6 § Rahaston lakkauttaminen ja sääntöjen muuttaminen

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päättää rahaston lakkauttamisesta ja sääntöjen muuttamisesta Mielitekorahaston hoitoryhmän esityksestä. Rahaston lakattua jäävät sen varat Hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan käytettäväksi rahaston nykyisiä tarkoituksia vastaavalla tavalla.

JÄRJESTÄYTYMISKOKOUS

Järjestäytymiskokous pidettiin 17.8.2022 Teams-kokouksena.

Kokoukseen osallistuivat Pekka Vähäkangas, apulaiskaupunginjohtaja/Kuopion kaupunki, Pekka Kauhanen, kehitysjohtaja/Siilinjärvi, Johanna Lammintakanen, terveyshallintotieteen professori/Itä-Suomen Yliopisto, Helena Länsimies, hankejohtaja/Kuopion kaupunki, Anu Sepponen, kunnanjohtaja/Rautalampi, Eeva Suomalainen, talousjohtaja/Iisalmi, Mervi Vidgrén, rehtori/Savonia Ammattikorkeakoulu Oy, Tuula Rautiainen, hankesihteeri/Kuopion kaupunki. Kokouksessa päätettiin, että Mielitekorahaston hoitokunta muodostuu Mieliteko-ohjelman ohjausryhmän jäsenistä ja mahdollisista varajäsenistä. Ohjausryhmän jäsenistön ulkopuolelta hoitokuntaan valittiin jäseneksi Helena Länsimies. Pekka Vähäkangas toimii puheenjohtajana, Helena Länsimies esittelijänä ja rahastonhoitajana ja Tuula Rautiainen sihteerinä.

Mielitekorahasto hoitokunta:

Pj. Pekka Vähäkangas, apulaiskaupunginjohtaja/Kuopion kaupunki

Pekka Kauhanen, kehitysjohtaja/Siilinjärvi (varalla Antti Jokikokko, sivistysjohtaja/Siilinjärvi)

Johanna Lammintakanen, terveyshallintotieteen professori/UEF

Helena Länsimies, hankejohtaja/Kuopion kaupunki (esittelijä, rahastonhoitaja)

Soile Merilä, sosiaali- ja terveysjohtaja/Varkaus (varalla Sari Ihalainen, sivistysjohtaja/Leppävirta)

Säde Rytönen, hyvinvointikoordinaattori/P-S:n sairaanhoitopiiri, Hyte-tiimi

Anu Sepponen, kunnanjohtaja/Rautalampi

Eeva Suomalainen, talousjohtaja/Iisalmi (varalla Simo Mäkinen, kunnanjohtaja/Sonkajärvi)

Satu Vehreävesa, maakuntajohtaja/P-S:n liitto (varalla Soile Juuti, ohjelmapäällikkö P-S:n liitto)

Eila Vesa, vs. sosiaalijohtaja/Kaavi

Reijo Viitanen, koulutuspäällikkö/Humak

Mervi Vidgrén, rehtori/Savonia (varalla Petteri Jääskeläinen, TK-päällikkö/Savonia)

Sihteeri, Tuula Rautiainen/Kuopion kaupunki

ENSIMMÄINEN VARSINAINEN KOKOUS

Mielitekorahaston ensimmäinen varsinainen kokous pidettiin 14.12.2022 Teams-kokouksena.

Kokoukseen osallistuivat:

Pj. Pekka Vähäkangas, apulaiskaupunginjohtaja/Kuopion kaupunki

Pekka Kauhanen, kehitysjohtaja/Siilinjärvi
Simo Mäkinen, kunnanjohtaja/ Sonkajärvi (Eeva Suomalaisen varalla)
Soile Juuti, ohjelmapäällikkö/Pohjois-Savon liitto (Satu Vehreävesan varalla)
Reijo Viitanen, koulutuspäällikkö/Suomen Humanistinen Ammattikorkeakoulu Oy
Johanna Lammintakanen, terveyshallintotieteen professori/Itä-Suomen Yliopisto
Helena Länsimies, hankejohtaja/Kuopion kaupunki, esittelijä ja rahastonhoitaja
Sihteerit Tuula Rautiainen, hankesihteerit/Kuopion kaupunki, Mieliteko-ohjelma
Kokouksessa käsiteltiin rahastonhoitajan tekemä esitys varojen käytöstä. Esitys: Asiakkaiden sitouttaminen Mieliteko-ohjelman elintapavalmennuksen tutkimukseen vastaamiseen on haasteellista, joten siihen tarvitaan kannustin. Esitän mielitekorahaston varoista elintapavalmennukseen osallistuville asiakkaille seuraavaa:

- elintapavalmennukseen osallistuneita henkilöitä n=68
- kuuluvat Mieliteko-ohjelman varsinaiseen kohderyhmään eli työttömiin tai työelämän ulkopuolella oleviin 18-64 -vuotiaisiin
- seurantatiedot tulisi kerätä sovitun mukaisesti x2/osallistuja
- annetaan henkilöille 15 € lahjakortti "palkkioksi" seurantalomakkeen täytöstä
- lahjakortteja yhteensä 136 kappaletta = 2040 €

Hoitokunta hyväksyi esityksen mukaisesti 15 € x 2 lahjakortit osallistuville henkilöille S- tai K-ryhmään.

RAHASTON VERKKOSIVUT

Mielitekorahaston verkkosivu julkaistiin joulukuussa 2022 ja se löytyy osoitteesta <https://www.mielitekomedial.fi/fi/mielitekorahasto>.

LAHJOITUKSET

Mielitekorahaston taustalla on LähiTapiola Savon 5000 € lahjoitus. Vararengasravintolat Oy teki 17.10.2022 päätöksen 500 € suuruudesta lahjoituksesta. Tätä lahjoitusta ei vuoden 2022 aikana laskutettu.